

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної філології
Г. Ф. Морошкіна
(ініціали та прізвище)

2024

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ЛАТИНСЬКА МОВА»

Освітній ступінь: підготовки бакалавра
денної та заочної форми здобуття освіти

Освітньо-професійна програма: Мова і література (англійська)

Спеціалізації: 035.041 германські мови та літератури (переклад
включно), перша – англійська

Спеціальності 035 Філологія

Галузі знань: 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Ярцева Л.І., старший викладач кафедри іноземних мов
професійного спрямування

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри іноземних мов
професійного спрямування

Протокол №1 від «30» серпня 2024 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

С.В. Іваненко
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

Гармаш І.І.
(ініціали, прізвище)

2024 р.

Викладач: старший викладач Ярцева Лідія Іванівна
Кафедра: іноземних мов професійного спрямування, II корпус, ауд. 101
E-mail: yartsevalydia@gmail.com
Телефон: 050-456-69-51
Інші засоби зв'язку: Moodle, Viber, Zoom, Скайп

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Латинська мова» належить до циклу професійної підготовки освітньо-професійних програм : «Мова і література (англійська»); «Переклад (англійський)» і забезпечує базову частину вимог Стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно) галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Знання основ латинської граматики, спеціальної лексики й основного греко-латинського словотворчого фонду забезпечує професійну термінологічну грамотність спеціаліста-філолога, спеціаліста-перекладача, значно підвищує його загальнокультурний рівень.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Латинська мова» є формування й удосконалення читацько-перекладацької, соціокультурної та мовно-теоретичної складових мовної компетенції з латинської мови у студентів-філологів та перекладачів; а також підвищення ефективності навчального потенціалу професійної освіти фахівців з базової іноземної мови засобами латинської мови.

Міждисциплінарні зв'язки: Сучасні романські, германські і слов'янські мови мають немало свідчень певної спорідненості з латинською мовою, що є доказом їх генетичної спільності. Латинська мова поряд з грецькою донині залишається базою для утворення міжнародної суспільно-політичної та наукової термінології.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	-	-
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	30 год.	8 год.
Самостійна робота	60 год.	82 год.
Консультації	дистанційні –Zoom за попередньою домовленістю	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=3323	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
<p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою.</p> <p>ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Спеціальні компетентності, визначені стандартом:</p> <p>СК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p> <p>Програмні результати</p>	<p>Наочні методи (схеми, моделі).</p> <p>Словесні методи (презентації, пояснення, робота з підручником).</p> <p>Практичні методи (творчі завдання, розробка проєктів).</p> <p>Логічні методи (індуктивні, дедуктивні, створення проблемної ситуації).</p> <p>Проблемно-пошукові методи (репродуктивні).</p> <p>Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія, створення цікавих ситуацій).</p>	<p>– теоретичне та практичне тестування за змістовими модулями;</p> <p>– захист презентаційних проєктів;</p> <p>індивідуальне завдання (ІЗ);</p> <p style="text-align: center;">залік</p>

<p>навчання (ПРН): ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати. ПРН 3. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти. ПРН 4. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства. ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності. ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.</p>		
---	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. . Практична граматики (Частини латинської мови. Морфологія латинської мови).

Тема 1. Із історії латинської мови. Фонетика і графіка.

Походження латинської мови. Латинська мова – одна з давніх індоєвропейських мов. Періодизація розвитку латинської мови в античну епоху. Роль латинської мови у формуванні інтернаціональної лексики та у створенні сучасної наукової і технічної термінології. Латинська мова як мова літературних, історичних, юридичних та філософських джерел.

Латинський алфавіт та його походження. Система вокалізму. Довгота та короткість голосних. Дифтонги та диграфи. Система консонантизму. Вимова сполучень **ch, rh, ph, th, qu, su, ngu**. Правила розподілу на склади; група *muta cum liquida*. Довгота та короткість складу. Місце наголосу у слові та його залежність від кількості передостаннього складу.

Тема 2. Дієслово. Загальні відомості. Наказовий спосіб. Нерегулярне дієслово *Esse*.

Граматичні категорії дієслова: особа, число, час, спосіб, стан. Особові й неособові дієслівні форми. Три основи латинського дієслова та основні словникові форми. Розподіл дієслів на чотири дієвідміни в залежності від закінчень основ інфекта

Особові форми дієслова: *Imperativus praesentis, Imperativus futuri*

Нерегулярне дієслово "*esse*". Спільні риси дієслова "*bytu*" в індоєвропейських мовах.

Тема 3. Прикметники.

Прикметники I-II відміни та їх історичні основи на **-a, -o/e**.

Узгодження прикметників з іменниками. Місце і функції прикметників у реченні.

Тема 4. Іменник. Загальні відомості. Іменники I і II відмін.

Граматичні категорії іменника: рід, число, відмінок.. П'ять відмін іменників, що практично визначаються за закінченням **Gen.sg.**. Форма запису іменників у словнику.

I відміна. Історична основа іменників на **-a**. Рід. Винятки з правил про рід. Зразок відмінювання.

II відміна. Історична основа іменників на **-o/e**. Рід. Винятки з правил про рід. Особливості відмінювання іменників середнього роду. Форми **Voc.sg.** спорідненість з відповідними флексіями в старослов'янській мові. Зразки відмінювання.

Тема 5. Займенники.

Особливості займенникового відмінювання. Присвійні займенники та їх відмінювання. Вживання зворотнього займенника. Особові займенники I та II осіб. Зразок відмінювання. Особливості вживання **Nom.sg.** особових займенників

Зворотний займенник III особи та його відмінювання, збіг форм однини та множини.

Вказівні займенники та їх відмінювання. Вивчення відносних, питальних, неозначених, заперечних займенників.

Тема 6. Часи системи інфекта активного стану.

Indicativus. Часи системи інфекта. Синтетичний спосіб утворення особових форм часів системи інфекта. Суфікси часів. Особливості утворення особових форм теперішнього часу залежно від дієвідміни.

Тема 7. Часи системи інфекта пасивного стану. Синтаксис пасивної конструкції.

Пасивний стан часів системи інфекта. Активна і пасивна конструкції. Методика граматичного аналізу і перекладу простого речення із присудком у пасивному стані.

Змістовий модуль 2. Практична граматики (Частини латинської мови.

Морфологія латинської мови).

Тема 8. Прийменники. Префікси. Дієслова, складені з *Esse*.

Прийменники, що вживаються з **Abl**, з **Acc**, з двома відмінками. Постпозитивне вживання прийменників **causa** і **gratia** з **Gen**. Дієслова, складені з **esse**, їх відмінювання у часах системи інфекта.

Тема 9. Іменники III відміни.

Розподіл за історичною основою на три типи: приголосний, голосний та мішаний. Іменники приголосного типу. Особливості приголосного типу. Зразки відмінювання. Іменники голосного типу. Особливості голосного типу. Зразки відмінювання. Іменники мішаного типу. Особливості мішаного типу. Зразки відмінювання. Рід іменників III відміни. Винятки з правил про рід.

Тема 10. Синтаксис простого речення. Прикметники III відміни.

Прикметники III відміни. Їх розподіл на прикметники трьох, двох та одного закінчень. Зразки відмінювання.

Тема 11. Ступені порівняння прикметників.

Синтетичний та аналітичний способи утворення ступенів порівняння. Суплетивні ступені порівняння найбільш вживаних прикметників у давніх та сучасних мовах і

причини цього явища. Зразки відмінювання прикметників вищого та найвищого ступенів. Синтаксис відмінків при вищому та найвищому ступенях. **Займенникові прикметники** як релікт займенникового індоєвропейського відмінювання.

Тема 12. Прислівник. Ступені порівняння прислівників.

Способи утворення прислівників від прикметників: суфіксальний та адвербіалізація відмінкових форм прикметників, іменників і займенників. Ступені порівняння прислівників. Суплетивні ступені порівняння найбільш вживаних прислівників в давніх та сучасних мовах і причини цього явища.

Тема 13. Часи системи перфекта активного стану.

Часи системи перфекта. Вживання *Plusquamperfectum*, *Futurum II* у реченнях та способи їх перекладу. Синтетичний спосіб утворення особових форм часів системи перфекта активного стану. Особові закінчення *Perfectum indicativi activi*. Типи утворення основ перфекта. Зразки відмінювання та способи перекладу.

Тема 14. Утворення основ перфекта і супіна.

Основні способи утворення основ перфекта і супіна.

Змістовний модуль 3 (Практична граматики латинської мови (Морфологія та синтаксис латинської мови))

Тема 15. Часи системи перфекта пасивного стану.

Аналітичний спосіб утворення особових форм часів системи перфекта пасивного стану та їх типологічна схожість з формами пасивного стану в індоєвропейських мовах. Зразки відмінювання та способи перекладу.

Тема 16. Відкладні і напіввідкладні слова.

Відкладні та напіввідкладні дієслова. Зразки відмінювання та способи перекладу.

Тема 17. Числівники.

Семантико-морфологічні групи числівників: кількісні, порядкові, розділові, прислівникові. Утворення числівників. Відмінювання числівників. Римські цифри.

Тема 18. Іменники IV і V відмін. Узагальнення латинської системи відмінювання.

Іменники IV відміни. Історична основа на **-u**. Рід. Винятки з правил про рід. Зразки відмінювання. Особливості відмінювання деяких іменників (*domus*). Іменники V відміни. Історична основа на **-e**. Рід. Винятки з правил про рід. Зразки відмінювання. Непродуктивність V відміни. Порівняльний аналіз п'яти відмін.

Тема 19. Неособові форми дієслова: дієприкметники, інфінітиви, герундій, герундив.

Gerundium – віддієслівний іменник. Утворення. Синтаксичні функції відмінкових форм. Дієслівні властивості герундія.

Gerundivum – віддієслівний прикметник. Утворення. Вживання як означення і як іменної частини складеного присудка. Герундивна конструкція. Описова дієвідміна пасивного стану.

Система дієприкметників. Дієприкметник теперішнього часу активного стану: утворення, способи перекладу. Дієприкметник минулого часу пасивного стану: утворення, способи перекладу. Дієприкметник майбутнього часу активного стану: утворення, способи перекладу. Описова дієвідміна активного стану.

Система інфінітивів. Утворення, вживання, відносно-часове значення, способи перекладу.

Тема 20. Заміна герундія герундивом. Герундивна конструкція.

Герундив у функції означення при іменнику як еквівалент герундія з прямим

додатком.

Тема 21 . Інфінітиви. Синтаксичний зворот Accusativus cum infinitivo.

Форми інфінітива. Дієслова, після яких вживається синтаксичний зворот **Accusativus cum infinitivo**. Аналіз речень із синтаксичним зворотом **Accusativus cum infinitivo**.

Змістовний модуль 4 Практична граматика (Частини латинської мови.

Морфологія та синтаксис латинської мови).

Тема 22. Ускладнене речення. Синтаксичний зворот Nominativus cum infinitivo.

Аналіз синтаксичної конструкції **Nominativus cum infinitivo**.

Тема 23. Синтаксичний зворот Ablativus absolutus. Методика граматичного аналізу синтаксичного звороту **Ablativus absolutus**: переклад головних членів речення, переклад другорядних членів речення. Схеми трьох різновидів **Ablativus absolutus**.

Тема 24. Нерегулярні дієслова.

Неправильні дієслова (*verba anomalia*): **fero, eo, volo, nolo, malo, fio**. Дієслова, складені з ними. Недостатні дієслова (*verba defectiva*) . Безособові дієслова (*verba impersonalia*) .

Тема 25. Coniunctivus. Утворення часів.

Відповідності кон'юнктиву в слов'янських та західноєвропейських мовах. Вживання кон'юнктива та відповідні його значення. Утворення особових форм часів умовного способу. Зразки відмінювання дієслів.

Тема 26. Словотвір.

Способи словотвору: словоскладання та афіксація (префіксація і суфіксація). Словоскладання при утворенні іменників і дієслів. Префіксація як переважний спосіб утворення дієслів. Префіксація при утворенні іменників та прикметників. Суфіксація як переважний спосіб словотвору іменників і прикметників. Суфіксація в системі дієслова.

Тема 27. Вживання кон'юнктива у незалежних реченнях.

Функції кон'юнктива у незалежних реченнях. Вираження бажання, можливості.

Тема 28. Синтаксичні функції відмінків.

Називний відмінок у реченні як підмет та іменна частина присудка. Родовий відмінок у реченні як означення (неузгоджене), додаток, логічний підмет, іменна частина присудка. **Genetivus possessivus** (родовий присвійний), **Genetivus characteristicus** (родовий, що характеризує), **genetivus subiectivus** (родовий суб'єктивний), **Genetivus obiectivus** (родовий об'єктивний), **Dativus commodi et incommodi** (давальний вигоди та невигоди), **Dativus possessivus** (давальний присвійний), **Accusativus duplex**: 1. знахідний додатка і присудка, 2. Знахідний особи і речі. **Ablativus separationis** (аблатив відокремлення), **Ablativus auctoris** (аблатив діючої особи), **Ablativus instrumenti** (орудний знаряддя), **Ablativus modi** (орудний способу дії), **Ablativus loci** (аблатив місця).

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5

Практичне заняття 1	Тема 1. Із історії латинської мови. Фонетика і графіка.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 2	Тема 2. Дієслово. Загальні відомості. Наказовий спосіб. Нерегулярне дієслово Esse.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 3	Тема 3. Іменник. Загальні відомості. Іменники I і II відмін.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 4	Тема 6. Часи системи інфекта активного стану.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 5	Тема 9. Іменники III відміни.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 6	Тема 11. Ступені порівняння прикметників.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 7	Тема 13. Часи системи перфекта активного стану. Підсумкова контрольна робота №1, або підсумковий тест.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 8	Тема 15. Часи системи перфекта пасивного стану.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 9	Узагальнення латинської системи відмінювання.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 10	Тема 19. Неособові форми дієслова: дієприкметники, герундій, герундив.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 11	Тема 21. Інфінітиви. Синтаксичний зворот. Accusativus cum infinitivo.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 12	Тема 22. Nominativus cum infinitivo.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 13	Тема 23. Синтаксичний зворот Ablativus absolutus.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 14	Тема 25. Coniunctivus. Утворення часів.	2		1 раз на тиждень
Практичне заняття 15	Підсумкова контрольна робота №2, або підсумковий тест.	2		1 раз на тиждень
Самостійна робота	Самостійне заняття №1-2, самостійне заняття №3, самостійне заняття №4 (за посібником)	60	82	щотижня

5. Види і зміст поточних контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання**	Усього Балів
1	2	3	4	
Практичне заняття 1	перевірка засвоєння правил читання.	Тренувальні вправи	Оцінюється правильно/неправильно	1
Практичне заняття 2	комплексні: усне опитування, практичні: перевірка засвоєння правил читання.	вправи з перевірки засвоєння правил читання.	Усне опитування за темою заняття. Оцінюється правильно/неправильно. Оцінюється участь студента в занятті, його готовність відповідати на поставлені запитання протягом заняття, виконання домашнього завдання.	1
	тест з фонетики	тест з перевірки засвоєння правил читання.	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	2
Практичне заняття 3	усне опитування	Перевірка засвоєння граматичного матеріалу.	Усне опитування включає в себе питання з граматики за темою заняття. Оцінюється правильно/неправильно.	1
	граматичний тест	Тест за темою «Дієслово. »	Тест складається з 10 завдань. Тест оцінюється: правильно/неправильно. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	2
Практичне заняття 4	комплексні: усне опитування практичні: вправи з перевірки засвоєння гр.матеріалу	Перевірка засвоєння граматичного матеріалу. Переклад та граматичний аналіз тексту.	Усне опитування включає в себе питання з граматики за темою заняття. Оцінюється правильно/неправильно.	1
Практичне заняття 5	Контрольна робота з перевірки засвоєння гр.матеріалу	Поточна контр.роб.№1	Містить 5 завдань. Оцінюється правильно/неправильно.	5
Практичне заняття 6	комплексні: усне опитування практичні: вправи з перевірки засвоєння гр.матеріалу	Перевірка засвоєння граматичного матеріалу. Переклад та граматичний аналіз тексту.	Усне опитування включає в себе питання з граматики за темою заняття. Оцінюється правильно/неправильно.	1

	граматичний тест	Тест за темою «Іменник. »	Тест складається з 10 завдань. Тест оцінюється: правильно/неправильно. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	2
Практичне заняття 7	підсумкова контрольна робота №1	Перевірка засвоєння граматичного матеріалу.	Містить 8 завдань. Оцінюється правильно/неправильно.	10
Практичне заняття 8	усне опитування	Перевірка засвоєння лат.крилатих висловів (25)	Оцінюється правильно/неправильно.	5
	завдання з перевірки засвоєння гр.матеріалу	Переклад та граматичний аналіз тексту.	Оцінюється правильно/неправильно.	2
Практичне заняття 9	усне опитування	Перевірка засвоєння граматичного матеріалу.	Усне опитування включає в себе питання з граматики за темою заняття.Оцінюється правильно/неправильно.	1
	граматичний тест	Тест за темою «Часи системи перфекта активного та пасив.станів.»	Тестові питання оцінюються: правильно/неправильно. Кількість питань – 10. Правильна відповідь оцінюється у 0,2 бали.	2
Практичне заняття 10	усне опитування	Перевірка засвоєння лат.крилатих висловів (25)	Оцінюється правильно/неправильно.	5
	завдання з перевірки засвоєння гр.матеріалу	Переклад та граматичний аналіз тексту.	Оцінюється правильно/неправильно.	1
Практичне заняття 11	завдання з перевірки засвоєння гр.матеріалу	Переклад та граматичний аналіз тексту.	Оцінюється правильно/неправильно.	1
	контрольна робота з перевірки засвоєння гр.матеріалу.	контр.роб . за темою «Інфінітиви. Синтаксич. звороти. »	Оцінюється правильно/неправильно.	5
Практичне заняття 12	усне опитування	Перевірка засвоєння граматичного матеріалу. Переклад та граматичний аналіз тексту.	Усне опитування включає в себе питання з граматики за темою заняття.Оцінюється правильно/неправильно.	1

Практичне заняття 13	усне опитування	Перевірка засвоєння граматичного матеріалу. Переклад та граматичний аналіз тексту.	Усне опитування включає в себе питання з граматики за темою заняття. Оцінюється правильно/неправильно.	1
Практичне заняття 14	Підсумкова контрольна робота №2 або підсумковий тест.	Перевірка засвоєння граматичного матеріалу.	Містить 8 завдань. Оцінюється правильно/неправильно.	10
Практичне заняття 15	Захист інд.завдання			
Усього за поточний контроль	21			60

Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
Залік	Теоретичне завдання (тест з граматики)	Містить 10 завдань з граматики латинської мови, вивченої протягом семестру.	Кожна правильна відповідь оцінюється у 1 бал, отже максимальна кількість балів дорівнюється -10 (<i>max</i>)	10
	Усна відповідь	50 латинських крилатих висловів, запропонованих через платформу Zoom.	Оцінюється кількість та якість вивчених висловів. За помилки бали знімаються.	10
	Індивідуальне дослідницьке завдання (ІДЗ)	До змісту індивідуального завдання № 1 включено етимологію латинських крилатих висловів, прислів'їв, приказок. Індивідуальне завд. №2. Вкажіть, які слова (в рідній та іноземній мові, що ви вивчаєте) походять від наступних латинських дієслів, іменників та прикметників.	Базова оцінка індивідуального завдання №1 – 10 балів ; Студент може отримати додаткові бали за оригінальність, велику кількість використаних джерел. Базова оцінка індивідуального завдання №2 – 10 балів	<i>(max 20 балів)</i> 10 10
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна:

1. Латинська мова: навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійних програм «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Мова і література (французька)», «Мова і література (іспанська)», «Переклад (англійський)», «Переклад (французький)», «Переклад (німецький)» / Уклад.: Л.І. Ярцева. Запоріжжя: ЗНУ, 2020. 125 с.
2. Латинська мова. Методичні рекомендації до виконання індивідуальних завдань для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Філологія» освітньо-професійних програм «Мова і література англійська», «Мова і література (німецька)», «Мова і література (французька)», «Мова і література (іспанська)», «Переклад (англійський)», «Переклад (німецький)», «Переклад (французький)»; / Уклад.: Л.І. Ярцева. Запоріжжя: ЗНУ, 2017. 96 с.
3. Литвинов В.Д. Довідник з граматики латинської мови. / В.Д. Литвинов. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська Академія», 2008. 112 с.
4. Чакал І.С., Любімова О.В. Латинська мова для студентів факультету іноземних мов. Ч.:Рута, 2024. 198 с.
5. Шинкарук В. Д. Латинська мова: підручник для студентів гуманітарних спеціальностей. Київ: Міленіум. 2020. 533с.

Додаткова:

1. Латинська фразеологія: Словник–довідник / Авт. уклад. П.І. Осипов. Київ.: Академ. видав., 2009. 344 с.
2. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. Латинська мова: Підручник. Київ: Вища школа, 1990. 274 с.
3. Литвинов В.Д., Скорина Л.П. 500 крилатих висловів. Тексти, Латинсько-український Словник: англійські, німецькі, французькі, іспанські відповідники. К.: Індоевропа, 1993. 320 с.
4. Литвинов В.Д. Латинсько-український словник / В.Д. Литвинов. К.: Українські пропілеї, 1998. 712 с.
5. Лучканин С.М. Латинські сентенції (крилаті латинські вислови) з історико-літературним коментарем: навч. посіб. із вивч. латин. афоризмів для студ. Ін-ту філол. та іст. фак. Київ. нац. ун-ту ім. Тараса Шевченка. К.: Наук. світ», 2009. 136 с. URL: <http://lukl.kiev.ua/info/images/mat/Luchkanyn.pdf>
6. Маслюк В.П., Сенів М.Г. Латинська мова. Харків: Основа, 1992. 303 с.
7. Миронова В.М. Латинська мова в Україні XV – початку XVIII століття: монографія. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет». 2014. 591 с.
8. Оленіч Р.М. Латинська мова: Підручник для студентів ф-в ін.філології. Львів: Світ, 2001. 352 с.
9. Скорина Л.П. Латинсько-український, українсько-латинський словник / Л.П. Скорина, О.А. Скорина. Київ.: Обереги, 2004. 448 с.

10. Українсько-латинський та латинсько-український словник / Л.П. Чуракова. Київ: Видавець Вадим Карпенко, 2005. 118 с.
11. Цимбалюк Ю.В. Латинські прислів'я і приказки. К. 1990. 436 с.
12. Цыбульник Ю.Ф. Крылатые латинские выражения. Харьков: Фолио. 2008. 992 с.
13. Шаманова Н.Є. Латинська мова. Миколаїв: НУК, 2021. 144 с.
14. Яковенко Н.М., Миронова В.М. Латинська мова: Підручник для студентів-істориків. Львів.: Видавництво Українського Католицького Університету, 2002. 468 с.

Інформаційні ресурси

1. Вакулик І.І. Запозичення з класичних мов у науковій термінології сучасних європейських мов (на матеріалі юридичних та економічних термінів української, російської, німецької, французької, англійської мов). URL: http://librar.org.ua/sections_load.php?s=philology&id=819&start=7
2. Вакулик І.І., Авдєєва А., Мельник Н. Шляхи адаптації «Gaudeamus» у контексті європейської культурної ідентичності. URL: http://www.rusnauka.com/8_DN_2011/Philosophia/1_82109.doc.htm.
3. Гриценко С.П. Латинська мова в Україні (історичний екскурс). URL: http://b-ko.com/book_21_glava_65_варіант_2.html.
4. WEB-ресурси для вивчення латинської мови. URL: <http://linquaeterna.com>.
5. Лапідарна латина. URL: <http://ukrlife.org/main/prosvita/latyna.html>.
6. Латинські словникові уроки на Інтернет Поліглоті. URL: <http://www.internetpolyglot.com/ukrainian/lessons-ln-uk>.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора! Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom, Cisco Webex та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу: elenapost@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9rkmtpr5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bqbp9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>
ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>